

knygoje spausdinama minėtoji studija *The phonological system of the „Metai“ by Christian Donelaitis*.

Profesorius Wojciechas Smoczyński, rūpestingai parengęs Tamaros Buchienės (Buch) *Opuscula Lithuanica*, į ilgą savo nuopelnų lituanistikai sąrašą įsirašė dar vieną labai svarią poziciją. Kartu šioje knygoje paskelbti darbai tarsi sugrąžino jų autorę 75-ųjų gimimo metinių proga į tuos kraštus, kuriuos ji savo ar ne savo valia turėjo palikti.

*Kazys Morkūnas,
Algirdas Sabaliauskas*

Register zur Zeitschrift für Vergleichende Sprachforschung Band 1–100 (1851–1987). Bearbeitet von Ivo Hajnal, Christiane Schaefer, Gerhard Schaufelberger und Sabine Ziegler. Herausgegeben von Alfred Bammesberger Vandenhoeck & Ruprecht in Göttingen, 1997, 324 p.

1987 m. išleistas žymaus vokiečių lingvisto Adalberto Kuhno 1851 m. įsteigto istorinės lyginamosios kalbotyros žurnalo „Zeitschrift für Vergleichende Sprachforschung“ 100-asis – jubiliejinis – tomas. Šis tomas jo redaktorių Alfredo Bammesbergerio ir Günterio Neumanno buvo taip sudarytas, kad skelbiami 25 straipsniai atspindėtų aktualią indoeuropiečių kalbų tyrimo problematiką bei metodologiją. Reakcija buvo netikėtai palanki – pasirodė keliolika recenzijų ir šiaip trumpų aptarimų, kuriuose buvo visapusiškai įvertintas šio žurnalo vaidmuo istorinei lyginamajai indoeuropiečių kalbotyrai. Dvi recenzijos išspausdintos taip pat lietuvių kalbotyrinėje spaudoje – V. Grinaveckio „Mūsų kalboje“ (1988, Nr. 6, 34–35) ir V. Urbučio „Baltisticoje“ (25, 1989, 188–190). Friedricho-Aleksandro universiteto [Erlangen-Nürnberg] profesorius dr. Bernhardas Forsmannas savo recenzijoje žurnale „Universitas“ (Nr. 12, 1988, 1329–1330) pasiūlė sudaryti visuotiną registrą (Gesamtregister). Kaip Redaktoriaus pratarinėje pažymi profesorius dr. Alfredas Bammesbergeris, šis pasiūlymas redaktorių ir leidyklos buvo mielai priimtas.

Die deutsche Forschungsgemeinschaft finansiškai padedant, prie registro sudarymo pakaitomis dirbo dr. Christiane Schaefer (Laisvasis Berlyno universitetas), dr. Sabine Ziegler (Würzburgo universitetas) ir dr. Ivo Hajnal (Züricho universitetas), o prie surinktos medžiagos tvarkymo daug prisidėjo Gerhardas Schafelbergeris (Züricho universitetas). Techninis darbas buvo atliekamas Eichstätto universiteto Anglų filologijos ir lyginamosios kalbotyros katedroje, kuriai vadovauja profesorius dr. Alfredas Bammesbergeris. Registro tomą sudaro: turinys, p. 5–6, redaktoriaus pratarinė, p. 7–8, autorių rodyklė, p. 9–209, dalykų rodyklė, p. 209–321, ir žurnalo redaktorių sąrašas, p. 323–324. Autorių ir dalykų rodyklės sudarytos, suprantama, alfabeto eilės tvarka. Surašyti visų au-

torių straipsniai straipsneliai kartu su tomų numerių, metų ir puslapių nuorodomis. Dalykai duodami nurodant tomą ir puslapį. P. 288–290 randame lietuvių kalbos nagrinėtus dalykus, taip išdėstyti: morfologija, fonologija, kita, sintaksė, žodynas.

Redaktoriaus pratarmėje pasakyta, kad registro rengėjai turi sudarę taip pat žurnale nagrinėtų leksikos vienetų rodyklę, bet dėl didžiulės apimties – būtų per 1200 puslapių – leidėjai jos publikavimo turėjo atsisakyti, ir tuoj pat pridurta, kad, suinteresuotiesiems pasiteiravus dėl atskirų kalbų žodžių, tokia informacija gali būti asmeniškai suteikta. Ir tikrai, paprašius baltų kalbų žodžių rodyklės, ji nedelsiant buvo atsiųsta – už tai čia rašantis nuoširdžiai dėkoja profesorius dr. Alfredui Bammesbergeriui. Lietuvių kalbos žodžiai, surašyti dviem stulpeliais, apima 78 puslapius, latvių kalbos žodžiai – 37 ir prūsų kalbos – 12 puslapių. Vadinasi, iš viso baltų kalbų žodžių registras turi 127 puslapius.

Belieka pridurti, kad žurnalas sėkmingai profesionaliai ir toliau leidžiamas, bet nuo 101 tomo jis vadinasi „Historische Sprachwissenschaft“.

Simas Karaliūnas